

OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL YÖNETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI İDARI SORUNLARIN İNCELENMESİ

Ender ÖZEREN¹

Gazi COŞKUN²

Salih ALDEMİR³

Bilal TUNÇ⁴

ÖZET

Araştırmada sürecinde okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunların neler olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Malatya ilinde bulunan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrende bulunan okullarda görev yapan okul yöneticileri arasından “Kolayda Örnekleme” yöntemi ile saptanmış 115 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda verilerin toplanması için “İlköğretimde Karşılaşılan İdari Sorunlar Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekte öğrencilerden, velilerden, personelden, eğitim-öğretim hizmetlerinden, idari ve genel hizmetlerden ve maddi hizmetlerden kaynaklanan sorunların tespitine yönelik maddelerden oluşmaktadır. Belirtilen ölçek ile toplanan veriler parametrik testlerle analiz edilmiştir. Araştırmada Malatya ilinde bulunan okullarda görev yapan okul yöneticilerinin görüşlerine göre okullarda kaynak yetersizliği, araç-gereç ve teknoloji yetersizliği, derslik sayısı yetersizliği ve ücretlerin yetersizliği konularında sorunlar olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında araştırmada okul yöneticilerinin eğitim durumuna göre “Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar” ve “Velilerden Kaynaklanan Sorunlar” boyutlarında, görev değişkenine göre ise “Personelden Kaynaklanan Sorunlar” boyutunda anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul, Okul Yönetimi, Okul Yöneticisi, İdari Sorunlar.

EXAMINATION OF ADMINISTRATIVE PROBLEMS FACED BY SCHOOL MANAGERS

ABSTRACT

The aim of the research is to reveal what are the administrative problems that school administrators encounter in school administration. The survey model was used in the research from quantitative studies. The research is done by school administrators in Malatya. The sample of the research is 115 school administrators, who are determined by the "easy school management" method among the school administrators. It is designed for data applications in line with the research. The scale consists of features, parents, staff, education and training services, and general service and material services. It was analyzed by scaled parametric tests with specified. In the research, reference information about reference information in Turkey, detailed information and general information about reference information in Turkey, list of reference points in Turkey. In addition, the problems of school administrators in terms of education are in the dimensions of "Problems Caused by Parents", and the problems taken from their duties " It can be reached from the different one in the dimensions of "problems arising from personal".

Keywords: School, School Administration, School Administrator, Administrative Issues.

¹ Öğretim Görevlisi Dr., Dicle Üniversitesi Çermik Meslek Yüksekokulu, enderozeren@gmail.com, ORCID: 0000-

0003- 4605-8120

² Öğretmen, Adıyaman Milli Eğitim Müdürlüğü, gazibey1987@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8626-3076

³ Öğretmen, Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü, salihaldemir44@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-6575-8558

⁴ Öğretmen, Adıyaman Milli Eğitim Müdürlüğü, tunc_bilal@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-6509-4410

GİRİŞ

Bilgi ve bilgi teknolojileri alanlarındaki hızlı gelişmeler, toplumun tüm kesimlerinde değişimlerine neden olduğu gibi okullarda da öğrenme-öğretme süreçleri ve yönetim anlayışında değişikliklere neden olmuştur. Okulun yeni bir yapı ve yönetim anlayışına sahip olmasını bu değişimler zorunlu hale getirdiği söylenebilir. Değişim sürecine bağlı olarak okulda meydana gelen yapısal ve yönetsel değişimler, okul yönetimi süreçlerinde yapılması gerekenlerde ve yapılması gerekenlerin icra sürecinde çeşitli sorunların çıkmasına neden olmuştur.

Okul yönetiminde okul yöneticileri çeşitli iş ve işlemleri yürütme sorumlulukları bulunmaktadır. İlköğretim kurumlarında yönetsel iş ve işlerin sınıflandırması uzmandan uzmana farklılık gösterse de genel olarak yönetsel işler; “personel hizmetlerinin yönetimi”, “öğrenci hizmetlerinin yönetimi”, “eğitim hizmetlerinin yönetimi”, “öğretim hizmetlerinin yönetimi” ve “okul işletmesinin yönetimi” olarak sınıflandırılmaktadır (Başaran, 1992; Çalık, 1997; Şişman ve Turan, 2005; Sarıtaş, 2007; Taymaz, 2007; Şişman ve Taşdemir, 2008; Başaran ve Çınkır, 2011; Dönmez, 2012; Çalık ve Şirin, 2012; Çalık ve Sezgin, 2012; Çalık ve Kurt, 2012). Okulda yönetsel iş ve işlemler ile ilgili konular değişik kaynaklarda farklı başlıklar altında açıklanmaktadır. Bu konuda Taymaz (2007) okul yönetiminde yönetsel iş ve işlemleri “öğrenci işlemleri”, “personel işlemleri”, “eğitim işlemleri”, “öğretim işlemleri” ve “okul işlemleri” olarak gruplandırmıştır.

Alanyazında yukarıda sayılan okul yöneticilerinin yapması gereken yönetsel iş ve işlemler okul yöneticilerine çeşitli sorumluluklar yüklemektedir. Araştırmacılar okul yönetiminde yönetsel iş ve işlemlerin, okul yöneticilerinin görev, rol ve sorumlulukları ile paralel olduğunu belirtmektedirler. Okullarda okul yöneticilerinin yapması gereken çeşitli yönetsel işler içerisinde iş gören hizmetlerinin yönetimi yer almaktadır. Eğitim personelinin ürettikleri hizmetin özelliğine göre; öğretmenler, yöneticiler, müfettişler, eğitim uzmanları ve eğitime yardımcı personel olarak beş grupta toplamak mümkündür (Dönmez, 2012). Bir okulda iş gören hizmetleri alanında yapılan iş ve işlemler genel olarak aşağıdaki şekilde gruplandırılabilir (Başaran, 2006; Sarıtaş, 2007; Taymaz, 2007; Şişman ve Taşdemir, 2008; Başaran ve Çınkır, 2011; Dönmez, 2012; Çalık ve Şirin, 2012; Çalık ve Sezgin, 2012; Çalık ve Kurt, 2012):

- Atama, nakil ve göreve başlama işlemlerinin yapılması;
- Adaylık ve işe uyarlama işlemlerinin yapılması;
- Personel özlük işlerinin yapılması,
- İzin işlemlerinin yapılması;
- Sağlık ve askerlik işlemlerinin yürütülmesi;
- Disiplin ve soruşturma işlerinin yürütülmesi,
- Denetleme ve yetiştirme işlerinin yürütülmesi,
- Emeklilik iş ve işlemlerinin yapılması.

İş gören hizmetleri yönetimi yanında okul yöneticilerinin eğitim hizmetlerinin yönetimi görevi de bulunmaktadır. Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Yükseköğretim Kanunu’nda gösterilen milli eğitimin amaçları, bir yurttaşın genel çizgileriyle, hangi davranışları eğitim yoluyla geliştirmesi gerektiğini gösterir. Ayrıca daha ayrıntılı davranışlar, her okulun eğitim programına konulur (Başaran, 2006). Okul yöneticisi bu amaçları gerçekleştirmede okul temelli olarak sorumludur. Fakat bu sorumlulukları yerine getirmede okul yöneticileri çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedir. Örneğin okulda öğrenci rehberlik hizmetlerinin yapılması gereklidir. Öğrencilerin okul ve çevrenin sağladığı imkânlardan en iyi biçimde yararlanabilmeleri, problemlerin çözümünde anlayış ve beceri kazanmaları ve duruma

uygun kararlar alabilmeleri için yapılan teknik yardımlar olarak gösterilen rehberlik hizmeti (Özgüven, 2000) yapılırken personel eksikliği, okuldaki atmosfer, veli ve öğrencinin rehberlik hizmetlerine bakış açısı gibi faktörler bu hizmetin verilme sürecinde sorunlar çıkmasına sebebiyet verebilmektedir. Doğan (1997) bu hususta bir okuldaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin etkililiği ve başarısı okul yöneticisinin bu hizmeti benimsemesine ve gereğine inanmasına bağlı olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde okullarda çift yönlü sorunlar olabilir. Yani okuldan kaynaklı veya okul dışındaki faktörlerden kaynaklı sorunlar olabilir. Yapılan araştırmada da bunun ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Okul yönetimlerinin önderliğinde okullarda bazı sorunların giderilmesi sağlanabilir. Örneğin öğrencilerin ihtiyaç duydukları sosyal etkinliklere okul yönetimleri önderlik yapabilir. Çünkü öğrenciler düzenlenen sosyal etkinliklere katılarak; a) demokrasi ilkelerine ve insan haklarına saygı duyabilmeyi, b) kendini seçebilme, kişisel gayelerini tayin edebilme, becerilerini ihya edebilme, bunları bizatihi ve çevrenin faydalarına kullanabilmeyi, c) toplumu muhafız etme düşüncesiyle davranabilme, d) hem kendisine ve hem etrafındakilere itibar duyabilmeyi, e) doğru hizmet âdeti kazanma ve boş vakitlerini etkili değerlendirebilmeyi, f) müteşebbiste bulunma ve bunu muvaffakiyetle devam ettirme, modern husus ve duruma uyabilmeyi, g) mürşifliği azaltma ve kanaatkâr olabilmeyi, h) kişisel ayrılıklara saygılı olabilmeyi, ı) aldığı görevi istekle yapabilmeyi, sorumluluk alabilmeyi, i) bireysel olarak veya başkalarıyla işbirliği içinde çevresindeki toplumsal sorunlarla ilgilenebilmeyi ve bunların çözümüne katkı sağlayacak nitelikte projeler geliştirebilmeyi, j) grup olarak yapılan görevleri tamamlamak için istekle çalışabilmeyi ve gruba karşı sorumluluk duyabilme gibi tutum, davranış ve beceriler kazanabilirler (Çalık ve Şirin, 2012). Okul yönetimlerinin maddeler halinde verilen bu tarz becerilerin öğrencilerin edinmesi sağlaması ile birlikte okul yönetiminde öğretim hizmetlerini verme konusunda karşılaştığı veya karşılaşılabileceği birçok sorunu ortadan kaldıracabileceği söylenebilir.

Okul yöneticisinin öğretim hizmetleri ile ilgili olarak yapması gereken iş ve işlemlerin bir kısmı şunlardır (Meşe, 2009) :

- Okulda yapılacak rehberlik faaliyetlerine başkanlık etmek, bu hizmetlerin yürütülmesi için gereken tedbirlerin alınmasını sağlamak,
- Dersleri için gerekli olan araç ve gereçlerinin sağlanması, etkili bir şekilde yönetilmesi, temizliği, bakımı, korunması ve düzeni için lazım olan önemlerin sağlanması,
- Eğitim ve öğretim etkinliklerini düşünürken gerekli olanak ve gereksinimleri ortada bulundurmak,
- Okul içinde sağlıklı bir eğitim-öğretim ortamı oluşturmayı amaç edinerek öğretmenler Kuruluna başkanlık etmek,
- Takım çalışması ruhunun yerleşmesini sağlamak,
- Teknoloji destek hizmetlerindeki yetersizlikleri (bakım, onarım, güncelleştirme) ortadan kaldırmak,
- Eğitim araç-gereçlerinin teminini sağlamak,
- Sorunlu öğrencilere rehberlik hizmetinin sunulmamasından kaynaklanan sorunlar.
- Eğitim ve öğretim programlarının uygulanmasında öğretmenler arasında oluşan değişik yorum ve uygulamayı uzlaştırmak,
- Uygulamaya konulan yeni programların öğretmenlere yeterince tanıtılmasını sağlamak, öğretimin yapılması, denetlenmesi ve değerlendirilmesini yapmakla sorumludur.

Okul yönetimlerinin, eğitim kurumlarının donatımı, işletilmesi, sürdürülmesi gibi tüm işlerle ilgilenme sorumluluğu vardır. Donatım eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü okulla ilgili derslik, laboratuvar, kitaplık, salon, bahçe, oyun alanı gibi tüm eğitim yerlerine ilişkin işler girmektedir. Yine öğretim araçlarının belirlenmesi ve sağlanması da okul yöneticilerinin

görevi (Çalık, 1997). Oktay'a göre (2007); okul öğrencilerin içinde zamanın büyük çoğunluğunu geçirdikleri yerdir. Her şeyden önce binanın, öğrencilerin hem bedensel hem de ruhsal anlamda sağlıklarını destekleyici bir konumda olması gerekir. Okulun donatımı için alınacak donanım, öncelikle eğitim programı için gerekli olmalıdır. Donanım tehlikesizce, güvenle kullanılabilir; elverişli olmalı, sıhhatini riske koymamalıdır. Donanım iyi, uygun, müsrifliğe engel olmalıdır. Donanımın onarımı, kullanılması, yedek kısımlarının kolaylıkla olması, korunması ve bakımı basit olmalıdır (Başaran ve Çinkır, 2011).

Eğitim etkinliklerinde yararlanılacak ve kullanılacak tesis ve araçların temiz olması gerekir. Her araç ve yer kirlendiğinde temizlenmesi gerekeceği vurgulanarak günlük, haftalık ve mevsimlik temizliklerde nelerin yapılacağı belirlenir ve ilgili hizmetlilere bildirilir. Okul bina ve tesislerin temiz ve bakımlı olması için uyulacak ilkeler ve kontrol esasları belirlenir, tüm öğrenci, öğretmen, personele toplu olarak açıklanır, denetimi sürekli ve sık olarak yapılır (Taymaz, 2007). Eğitim bölümlerinde genel olarak havalandırma, pencerelerin açılmasıyla yapılır. Az da olsa bazı yerlerde havalandırma, hava düzenleme (klima) araçlarıyla yapılmaktadır (Başaran ve Çinkır, 2011).

Okul yönetimlerinin, okul veli ilişkilerini yönetme görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Aile toplumsal bir yapıda en belirgin ve en mühim örgüttür. Kişilerin yetişmesinde, çevreye yönelik olarak hedeflendirilmesinde ve sıhhatli soyların büyümesinde çok mühim bir statüye sahiptirler. Aile daha önce evlatların tek ruhsal ve fiziksel ihtiyaçlarını temin ederek ve çocukların bakımı ile alakadar olan bireyler olurken, günümüzde daha çok ebeveynlerin evlatlarının öğretim hayatına etkin biçimde yer almaları şeklinde tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle okul yönetiminin almakta olacağı hükümlerde ailenin fikir ve istekleri de önemli bir hale gelmiştir (Çalık ve Şirin, 2012). Bu yüzden okul yönetimleri ile ilişkili veliler veya velilerin okulla ilişkisini artırma gayreti gösteren okul yönetimleri öğrenciler ve okul bağlamında birçok sorunu iyileştirebilirler.

Mevcut sistemde ilköğretim okullarının giderlerinin, gelirlerinden fazla olduğu görülmektedir. Okulların elektrik, su, telefon, internet ve yakıt gibi yürütme giderleri devlet tarafından karşılanmakta, ancak diğer giderlerin büyük ölçüde okulun kaynakları ile karşılanması beklenmektedir. Okulun kaynakları öğrenciler ve veliler olduğu için bu durum çeşitli yönetsel sorunların çıkmasına sebebiyet vermektedir.

Yukarıda ifade edildiği gibi okul yönetimlerinin birçok iş ve işlemleri yapma sorumlulukları bulunmaktadır. Fakat bu sorumlulukları yerine getirirken çeşitli sorunlarla da karşılaşmaktalar. Bu sorunlar çeşitli sebeplerden dolayı kaynaklandığı söylenebilir. Yapılan araştırma bu bağlamda düşünülerek okul yöneticilerinin okul yönetim süreçlerinde ne tür yönetsel/idari sorunlarla karşılaştıklarını belirlemeyi konu edinmiştir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmada sürecinde okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunların neler olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Belirlenen amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri nasıldır?
2. Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

5. Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında yöneticilik kıdemine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim alma durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında yönetim görevine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
8. Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada okul yöneticilerinin karşılaştıkları idari sorunların neler olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Belirtilen amaç doğrultusunda araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2003).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Malatya İl'inde bulunan okullarda görev okul yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrende bulunan okullarda görev yapan okul yöneticileri arasından "Kolayda Örnekleme" yöntemi ile belirlenmiş olan 115 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Covid-19 pandemi süreci nedeniyle kolayda örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan 115 okul yöneticisinin 70'i (%60.9) erkek ve 45'i (%39.1) kadın olduğu; 93'ü (%80,9) lisans, 22'si (%19.1) lisansüstü eğitim mezunu olduğu; 53'ünün (%46.1) 1-3 yıl, 27'sinin (%23.5) 4-6 yıl, 18'inin (%15.7) 7-9 yıl ve 17'sinin ise (%14.8) 10 ve üzeri yöneticilik kıdemine sahip olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 19'unun (%16.5) 1-5 yıl, 37'sinin (%32.2) 6-10 yıl, 22'sinin (%19.1) 11-15 yıl, 21'inin (%18.3) 16-20 yıl ve 16'sının ise (%13.9) 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme; 29'unun (%25.2) eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim aldığı, 86'sının (%74.8) ise eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim almadığı; 30'unun (%26.1) müdür, 85'inin (%73.9) müdür yardımcısı görevlerini yaptığı; 37'sinin (%32.2) yönetim ile ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim programına katılmadığı, 38'inin (%33) 1-2 kez yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldığı, 22'sinin (%19.1) 3-4 kez yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldığı, 18'inin (%15.7) ise 5 kez yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldığı belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Meşe (2009) tarafından geliştirilen "İlköğretimde Karşılaşılan İdari Sorunlar Ölçeği" araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ölçek 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5'li likert tipinde olup yanıtlar "hiç=1", "az=2", "orta=3", "çok=4", "pek çok=5" şeklindedir. Ölçek "Öğrencilerden", "Öğrenci Velilerinden", "Personelden", "Eğitim Öğretim Hizmetlerinden", "İdari Ve Genel Hizmetlerden ve "Maddi Hizmetlerden" Kaynaklanan Sorunlar olmak üzere 6 boyuttan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama araçları araştırmanın amaçlarına göre belirlenmiştir. Dünya’da ve Türkiye’de yaşanan Covid-19 salgını nedeni ile ölçek Malatya İl’indeki okullara Google Forms aracılığı ile iletilmiştir. 129 veri toplama aracı dağıtılmıştır. Bunlar 115’i araştırmaya dâhil olmuştur. Araştırmada veri toplama araçları ile toplanan veriler normal dağılım göstermelerinden dolayı SPSS 25. paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Analiz sürecinde araştırmanın alt problemleri dikkate alınarak betimsel istatistiksel yöntemlerle birlikte (Aritmetik ortalama ve standart sapma) Bağımsız Örneklem t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın “Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri nasıldır?” alt problemine yönelik olarak yapılan analizler neticesinde erişilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. İlköğretimde karşılaşılan idari sorunlara ait okul yöneticilerin verdikleri yanıtların betimsel istatistiksel bulguları

Maddeler	\bar{X}	SS
1.Öğrencilerin sınıf içinde ve dışında istenmeyen davranışlar göstermeleri.	3,33	,82
2.Öğrencilerin farklı ekonomik, sosyo-kültürel düzeye sahip ailelerin çocukları olmaları	2,89	,95
3.Öğrencilerin öğrenme güdülerinin düşük olması	3,32	,77
4.Öğrencilerin parçalanmış aile yapısına sahip olmaları	3,43	,84
5.Öğrencilerin okul araç ve gereçlerini kullanmada sorumsuz davranmaları	3,41	,92
6.Velilerin öğrencilerin öğrenme sürecine katkıda bulunmaması	3,48	,94
7.Velilerin eğitim düzeylerinin düşük olması	3,46	,96
8.Velilerin öğretmen ve okul idaresi ile iş birliği içinde olmaması	3,46	,91
9. Velilerin okula maddi destek vermemesi	2,42	,93
10. Velilerin Okul Aile Birliği etkinliklerine ilgi göstermemesi	2,40	,96
11. Öğretmenlerin mesleklerinin gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olmaması	2,44	,90
12. Öğretmenlerin okul yönetimi ile işbirliği içinde olmaması	2,66	1,05
13. Öğretmenlerin öğrenci yönlendirmede etkisiz olması	2,87	1,10
14. Belli bir yaş üstü öğretmenlerin mesleğin gerektirdiği performans sergileyememeleri	2,60	,96
15.Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlerin iş kaygılarından dolayı mesleklerine yeterince motive olamamaları	2,63	1,04
16. Öğretmenlerin okul geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmaması	2,60	1,13
17. Okulda büro iş ve işlemleri için yeterli sayıda memurun olmaması	2,80	1,01
18. Okulda temizlik, güvenlik vs. işleri için yeterli sayıda hizmetlinin olmaması	3,20	1,02
19. Yeni müfredat programının uygulanması için yeterli fiziki alt yapının olmaması	2,66	1,04
20. Öğretmen ve idarecilerin yeni müfredat programına uygulamada yetersiz oluşu	3,00	,90
21. Sınav kaygısının öğrenci eğitimini olumsuz etkilemesi	3,10	,90
22. Öğretmen sayısının yetersiz oluşu	3,05	,75
23. Eğitim-öğretim için gerekli olan araç ve gereçlerin yeterli miktarda olmaması	2,75	,86
24. Sınıf mevcutlarının kalabalık olması	2,90	1,10
25. Yeni müfredat programındaki ders içeriğinin ayrılan süreye göre fazla olması	2,80	,88
26. Okul müdürlerinin sorumluluklarına denk yetkilerinin olmaması	3,11	1,01
27. Okul müdürlerinin görevlerini yaparken siyasi baskılara maruz kalmaları	3,05	1,23

28. Kurum denetim sürecinin etkili bir biçimde işlemesi	3,45	1,12
29. Okulların fiziki kapasitelerinin ihtiyaçları karşılamaması	3,64	1,24
30. Yönetim görevine atamada (müdür yardımcılığı, okul müdürlüğü vs.) siyasi tercihlerin rol oynaması	3,06	1,22
31. Okul bütçesini oluşturmada yeterli maddi kaynağın bulunamaması	3,23	1,16
32. Üst yönetimin (İlçe İl Millî Eğitim Müdürlükleri, Bakanlık) okullara yeterli maddi destek sağlamaması	3,05	1,23
33. Okul müdürlerinin özellikle kayıt döneminde yapılan bağışlar konusunda suçlanması	3,45	1,12
34. Mevcut okul aile birliği yönetmeliğinin okul müdürünün yetkilerini kısıtlaması	3,64	1,24
35. Okullarda ücretli çalıştırılan hizmetlilerin iş ve işlemlerinde diğer kamu kurumları (SGK, İŞ-KUR, Vergi Dairesi vs.) ile sorunlar yaşanması	3,06	1,22
Ortalama	3,00	0,99

Tablo 1’de okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin betimsel istatistikî verileri yer almaktadır. Veriler incelendiğinde velilerin okula destek vermemesi, velilerin okul aile birliği etkinliklerine ilgi göstermemesi ve öğretmenlerin mesleklerinin gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olmaması konularında sorunların diğer sorunlardan daha fazla olduğu araştırmaya katılım gösteren okul yöneticilerinin görüşlerinden anlaşılmaktadır.

Tablo 1’deki veriler incelendiğinde okulların fiziki kapasitelerinin ihtiyaçları karşılamaması, velilerin öğrencilerin öğrenme sürecine katkıda bulunmaması ve mevcut okul aile birliği yönetmeliğinin okul müdürünün yetkilerini kısıtlaması konularında sorunların diğer sorunlara göre daha az olduğu araştırmaya katılım gösteren okul yöneticilerinin görüşlerinden anlaşılmaktadır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın “Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt problemine yönelik olarak yapılan analizler neticesinde erişilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyet değişkenine göre okul yöneticilerinin idari sorunlara ait görüşlerinin analizi

Boyutlar	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	Erkek	70	3,45	,80	1,527	,21
	Kadın	45	3,45	,66		
Velilerden Kaynaklanan Sorunlar	Erkek	70	2,78	,73	,012	,91
	Kadın	45	2,26	,65		
Personelden Kaynaklanan Sorunlar	Erkek	70	3.19	.60	.354	.55
	Kadın	45	3.23	.65		
Eğitim-Öğretim Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	Erkek	70	3,45	,802	1,527	,21
	Kadın	45	3,45	,663		
İdari ve Genel Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Erkek	70	3,08	,74	,018	,89
	Kadın	45	2,68	,69		
Maddi Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Erkek	70	3,42	1,00	,250	,61
	Kadın	45	3,35	,84		

Tablo 2’de cinsiyete göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında anlamlı farklılığın var olup olmadığını saptamak için yapılan

Bağımsız Örneklem t-Testi neticesinde görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulgusuna erişilmiştir. Bu bulguya göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre birbirine benzediği söylenebilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın “Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt problemine yönelik olarak yapılan analizler neticesinde erişilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 3. Eğitim durumu değişkenine göre okul yöneticilerinin idari sorunlara ait görüşlerinin analizi

Boyutlar	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	Lisans	93	3,24	,62	3,35	,03*
	Lisansüstü	22	3,45	,56		
Velilerden Kaynaklanan Sorunlar	Lisans	93	3,48	,71	9,327	,00*
	Lisansüstü	22	3,90	,63		
Personelden Kaynaklanan Sorunlar	Lisans	93	2,52	,73	1,380	,25
	Lisansüstü	22	2,83	,92		
Eğitim-Öğretim Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	Lisans	93	3,02	,61	1,587	,20
	Lisansüstü	22	2,97	,61		
İdari ve Genel Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Lisans	93	2,90	,76	,843	,43
	Lisansüstü	22	3,18	,58		
Maddi Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Lisans	93	3,35	,96	2,034	,13
	Lisans Üstü	22	3,90	,79		

*p<0,05

Tablo 3’te eğitim durumuna göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında anlamlı farklılığın var olup olmadığını saptamak için yapılan Bağımsız Örneklem t-Testi neticesinde görüşleri arasında “Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar” ve “Velilerden Kaynaklanan Sorunlar” boyutlarında anlamlı bir farklılığın olduğu bulgusuna erişilmiştir. Bu bulguya göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin eğitim durumu değişkenine göre ifade edilen boyutlarda birbirine benzemediği söylenebilir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın “Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt problemine yönelik olarak yapılan analizler neticesinde erişilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. Mesleki kıdem değişkenine göre okul yöneticilerinin idari sorunlara ait görüşlerinin analizi

Boyutlar	Yıl Aralığı	n	\bar{X}	SS	F	p
	1-5	19	3,36	,82	1,590	,18
	6-10	37	3,29	,53		

Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	11-15	22	3,13	,50	1,266	,28		
	16-20	21	2,94	,49				
	21 ve üstü	16	3,25	,76				
Velilerden Kaynaklanan Sorunlar	1-5	19	3,55	,64				
	6-10	37	3,30	,67				
	11-15	22	3,59	,60				
	16-20	21	3,30	,75				
	21 ve üstü	16	3,68	1,0				
Personelden Kaynaklanan Sorunlar	1-5	19	2,50	,70			,905	,46
	6-10	37	2,71	,75				
	11-15	22	2,47	,82				
	16-20	21	2,41	,57				
	21 ve üstü	16	2,72	,86				
Eğitim-Öğretim Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	1-5	19	3,05	,59			,196	,94
	6-10	37	3,03	,63				
	11-15	22	2,95	,47				
	16-20	21	2,97	,66				
	21 ve üstü	16	2,90	,68				
İdari ve Genel Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	1-5	19	2,68	,89	,984	,41		
	6-10	37	2,90	,64				
	11-15	22	2,90	,61				
	16-20	21	3,03	,75				
	21 ve üstü	16	3,15	,936				
Maddi Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	1-5	19	2,93	,91	1,601	,17		
	6-10	37	3,52	,83				
	11-15	22	3,50	,85				
	16-20	21	3,33	1,12				
	21 ve üstü	16	3,57	,98				

Tablo 4’te mesleki kıdeme göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında anlamlı farklılığın var olup olmadığını saptamak için yapılan ANOVA neticesinde görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulgusuna erişilmiştir. Bu bulguya göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre birbirine benzediği söylenebilir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın “Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri yöneticilik kıdemine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt problemine yönelik olarak yapılan analizler neticesinde erişilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 5. Yöneticilik kıdemi değişkenine göre okul yöneticilerinin idari sorunlara ait görüşlerinin analizi

Boyutlar	Yıl Aralığı	n	\bar{X}	SS	F	p
Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	1-3	53	3,27	,64	1,355	,26
	4-6	27	3,29	,58		
	7-9	18	3,10	,58		
	10 ve üstü	17	2,97	,59		

Velilerden Kaynaklanan Sorunlar	1-3	53	3,49	,67	,804	,49
	4-6	27	3,57	,68		
	7-9	18	3,35	,75		
	10 ve üstü	17	3,24	1,03		
Personelden Kaynaklanan Sorunlar	1-3	53	2,49	,72	1,857	,14
	4-6	27	2,44	,75		
	7-9	18	2,84	,65		
	10 ve üstü	17	2,80	,84		
Eğitim-Öğretim Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	1-3	53	2,94	,56	,930	,42
	4-6	27	3,01	,68		
	7-9	18	3,19	,56		
	10 ve üstü	17	2,88	,62		
İdari ve Genel Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	1-3	53	2,84	,74	1,317	,27
	4-6	27	2,82	,61		
	7-9	18	3,17	,75		
	10 ve üstü	17	3,08	,90		
Maddi Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	1-3	53	3,24	,88	,918	,43
	4-6	27	3,56	,83		
	7-9	18	3,45	1,21		
	10 ve üstü	17	3,55	,95		

Tablo 5'te yöneticilik kıdemine göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında anlamlı farklılığın var olup olmadığını saptamak için yapılan ANOVA neticesinde görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulgusuna erişilmiştir. Bu bulguya göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin yöneticilik kademine göre birbirine benzediği söylenebilir.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın “Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim alma durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt problemine yönelik olarak yapılan analizler neticesinde erişilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 6. Eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim alma durumu değişkenine göre okul yöneticilerinin idari sorunlara ait görüşlerinin analizi

Boyutlar	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	Evet	29	3,55	,73	,002	,96
	Hayır	86	3,41	,75		
Velilerden Kaynaklanan Sorunlar	Evet	29	2,89	,91	5,362	,08
	Hayır	86	2,47	,65		
Personelden Kaynaklanan Sorunlar	Evet	29	3,40	,51	3,109	,08
	Hayır	86	3,14	,64		
Eğitim-Öğretim Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	Evet	29	3,45	,80	1,527	,21
	Hayır	86	3,45	,66		
	Evet	29	3,02	,76		

İdari ve Genel Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Hayır	86	2,89	,74		
Maddi Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Evet	29	3,66	,86	,717	,39
	Hayır	86	3,30	,95		

Tablo 6’da eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim alma durumuna göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın var olup olmadığını saptamak için yapılan Bağımsız Örneklem t-Testi neticesinde görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulgusuna erişilmiştir. Bu bulguya göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim alma durumu değişkenine göre birbirine benzediği söylenebilir.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın “Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri yönetim görevine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt problemine yönelik olarak yapılan analizler neticesinde erişilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 7. Görev değişkenine göre okul yöneticilerinin idari sorunlara ait görüşlerinin analizi

Boyutlar	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	Müdür	30	3,05	,61	1,752	,17
	Müdür Yardımcısı	85	3,22	,61		
Velilerden Kaynaklanan Sorunlar	Müdür	30	3,29	,93	1,037	,35
	Müdür Yardımcısı	85	3,48	,69		
Personelden Kaynaklanan Sorunlar	Müdür	30	3,14	,66	10,781	,00*
	Müdür Yardımcısı	85	2,10	,70		
Eğitim-Öğretim Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	Müdür	30	3,22	,64	2,220	,11
	Müdür Yardımcısı	85	2,93	,59		
İdari ve Genel Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Müdür	30	3,37	,83	6,437	,00*
	Müdür Yardımcısı	85	2,82	,69		
Maddi Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Müdür	30	3,52	1,17	,466	,62
	Müdür Yardımcısı	85	3,38	,87		

*p<0,05

Tablo 7’de görev değişkenine göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında anlamlı farklılığın var olup olmadığını saptamak için yapılan Bağımsız Örneklem t-Testi neticesinde görüşleri arasında “Personelden Kaynaklanan Sorunlar” boyutunda anlamlı bir farklılığın olduğu bulgusuna erişilmiştir. Bu bulguya göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin görev değişkenine göre ifade edilen boyutta birbirine benzemediği söylenebilir.

Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın “Okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt problemine yönelik olarak yapılan analizler neticesinde erişilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 8. Yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumuna göre okul yöneticilerinin idari sorunlara ait görüşlerinin analizi

Boyutlar	Gruplar	n	\bar{X}	SS	F	p
Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	Hiç katılmadım	37	3,26	,57	,507	,67
	1-2 kez	38	3,10	,53		
	3-4 kez	22	3,24	,79		
	5 kez ve üzeri	18	3,25	,65		
Velilerden Kaynaklanan Sorunlar	Hiç katılmadım	37	3,42	,643	,444	,72
	1-2 kez	38	3,36	,71		
	3-4 kez	22	3,56	,81		
	5 kez ve üzeri	18	3,55	,94		
Personelden Kaynaklanan Sorunlar	Hiç katılmadım	37	2,42	,66	1,651	,18
	1-2 kez	38	2,76	,72		
	3-4 kez	22	2,44	,85		
	5 kez ve üzeri	18	2,68	,77		
Eğitim-Öğretim Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	Hiç katılmadım	37	2,91	,57	2,019	,11
	1-2 kez	38	3,17	,58		
	3-4 kez	22	2,94	,69		
	5 kez ve üzeri	18	2,80	,52		
İdari ve Genel Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorunlar	Hiç katılmadım	37	2,93	,71	,043	,98
	1-2 kez	38	2,90	,72		
	3-4 kez	22	2,90	,67		
	5 kez ve üzeri	18	2,97	,98		
Maddi Hizmetlerden Kaynaklanan Sorunlar	Hiç katılmadım	37	3,31	,87	1,111	,34
	1-2 kez	38	3,25	,79		
	3-4 kez	22	3,56	1,10		
	5 kez ve üzeri	18	3,66	1,11		

*p<0,05

Tablo 8’de yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumuna göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ANOVA neticesinde görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulgusuna erişilmiştir. Bu bulguya göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumuna göre birbirine benzediği söylenebilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada sürecinde okul yöneticilerinin karşılaştıkları idari sorunların neler olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda belirlenen alt problemlere yanıt aranmıştır.

Araştırmada okul yöneticilerinin okul yönetiminde en fazla sorunu velilerin okula destek vermemesi, velilerin Okul Aile Birliği etkinliklerine ilgi göstermemesi ve öğretmenlerin mesleklerinin gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olmaması; en az sorunu ise velilerin

öğrencilerin öğrenme sürecine katkıda bulunmaması ve mevcut okul aile birliği yönetmeliğinin okul müdürünün yetkilerini kısıtlaması konularında yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan bu sonuca göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre birbirine benzediği yani ulaşılan sonuca göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin cinsiyetleri ne olursa olsun hemen hemen eşit düzeyde okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir. Bunun yanında ulaşılan bu sonuca göre cinsiyet değişkeninin okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak okul yöneticilerinin görüşleri üzerinde etkisi olmadığı şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin eğitim durumuna göre “Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar” ve “Velilerden Kaynaklanan Sorunlar” boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim durumu değişkenine göre lisansüstü eğitim mezunu okul yöneticileri lehine anlamlı farklılığın olduğu saptanmıştır. Saptanan bu sonuçlara göre lisansüstü eğitim mezunu okul yöneticilerinin lisans mezunu okul yöneticilerine göre öğrenciden ve veliden kaynaklanan yönetsel sorunların daha fazla olduğunu belirttikleri söylenebilir.

Eğitim durumu değişkenine göre ulaşılan sonuçlara göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin eğitim durumu değişkenine göre belirtilen boyutlarda birbirine benzemediği yani ulaşılan sonuca göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin eğitim durumları ne olursa olsun okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin farklı görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir. Bunun yanında ulaşılan bu sonuca göre eğitim durumu değişkeninin okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak okul yöneticilerinin görüşleri üzerinde etkisi olduğu şeklinde de ifade edilebilir.

Görev değişkenine göre ulaşılan sonuçlara göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin görev değişkenine göre belirtilen boyutta birbirine benzemediği yani ulaşılan sonuca göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin okul yönetiminde görevleri ne olursa olsun okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin farklı görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir. Bunun yanında ulaşılan bu sonuca göre görev değişkeninin okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak okul yöneticilerinin görüşleri üzerinde belirtilen boyutta etkisi olduğu şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna erişilmiştir. Erişilen bu sonuca göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre birbirine benzediği yani ulaşılan sonuca göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin mesleki kıdemleri ne olursa olsun hemen hemen eşit düzeyde okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir. Bunun yanında ulaşılan bu sonuca göre mesleki kıdem değişkeninin okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak okul yöneticilerinin görüşleri üzerinde etkisi olmadığı şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında yöneticilik kıdemine göre anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna erişilmiştir. Erişilen bu sonuca göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin yöneticilik kıdemi değişkenine göre birbirine benzediği yani ulaşılan sonuca göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin yöneticilik kıdemleri ne olursa olsun hemen hemen eşit düzeyde okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir. Bunun yanında ulaşılan bu sonuca göre yöneticilik kıdemi değişkeninin okul

yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak okul yöneticilerinin görüşleri üzerinde etkisi olmadığı şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında lisansüstü eğitim alma durumuna göre anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna erişilmiştir. Erişilen bu sonuca göre okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin lisansüstü eğitim alma durumu değişkenine göre birbirine benzediği yani ulaşılan sonuca göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin lisansüstü eğitim alma durumları ne olursa olsun hemen hemen eşit düzeyde okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir. Bunun yanında ulaşılan bu sonuca göre lisansüstü eğitim alma durumu değişkeninin okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak okul yöneticilerinin görüşleri üzerinde etkisi olmadığı şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırmada okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşleri arasında yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumuna göre anlamlı farklılığın olmadığı sonucuna erişilmiştir. Erişilen bu sonuca okul yöneticilerinin okul yönetiminde karşılaştıkları idari sorunlara ait görüşlerinin yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumuna göre birbirine benzediği yani ulaşılan sonuca göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumları ne olursa olsun hemen hemen eşit düzeyde okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir. Bunun yanında ulaşılan bu sonuca göre yönetim ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılma durumu değişkeninin okul yönetiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak okul yöneticilerinin görüşleri üzerinde etkisi olmadığı şeklinde de ifade edilebilir.

Yapılan araştırmanın sonuçları dikkate alınarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Araştırmada okul yöneticilerinin müdürlerinin mesleki kıdemi ileri durumda olan öğretmenlerin beklentilerini karşılamaya yönelik önlemler almalıdırlar. Bu konuda belli aralıklarla okul içi veya okul dışı toplantılar yapılabilir. Sosyal faaliyetler düzenlenerek öğretmenlerle olan ikili ve grup ilişkileri arttırılabilir.
- Araştırmada Malatya ilinde görev yapan okul yöneticilerinin eğitim durumuna göre “Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar” ve “Velilerden Kaynaklanan Sorunlar” boyutlarında anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar dikkate alınarak okul yöneticilerinin eğitim düzeyini arttırmak için tedbirler alınabileceği gibi teşvik edici uygulamalar da yapılabilir.
- Okul yöneticilerinin okullarda karşılaştıkları idari sorunları aşmaları için yönetsel becerilerini arttırmak için hizmet içi eğitimler verilebilir. Bu eğitimlerin alan uzmanlarınca verilmesi okul yöneticilerine yarar sağlayacaktır.
- Yapılan araştırma okul yöneticilerinin karşılaştıkları idari sorunlara yönelik yapılmış olup ileride yapılacak araştırmalarda idari sorunların oluşmasına etki eden etkenleri belirlemeye yönelik araştırmalar yapılabilir. Böylelikle okullarda oluşan idari sorunların kaynağında hangi faktörlerin etkili olduğu belirlenebilir.
- Yapılan araştırma nicel araştırma yaklaşımı ile yapılmıştır. Benzer bir çalışma nitel araştırma yaklaşımları ile de yapılabilir.
- Yapılan araştırma Malatya ili ile sınırlıdır. Benzer çalışmalar farklı illerde yapılarak karşılaştırma yapma olanağı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Başaran, İ. E. (1992). *Eğitime giriş*. Gül Yayınevi.
- Başaran, İ. E. ve Çınkır, Ş. (2011). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Ekinoks Yayınevi.
- Başaran, İ.E. (2006). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ekinoks.
- Çalık, T. (1997). *Eğitim yönetimi. Eğitim bilimine giriş*. Gazi Kitabevi.
- Çalık, T. ve Kurt, T. (2012). *Okulun parasal kaynaklarının yönetimi. Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çalık, T. ve Sezgin, F. (2012). *Öğretimle ilgili hizmetler. türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çalık, T. ve Şirin, H. (2012). *Eğitimle ilgili hizmetler. Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Doğan, S. (1997). *Eğitimde psikolojik danışma ve rehberlik*. (Ed. L.Küçükahmet). *Eğitim bilimine giriş*. Gazi Kitabevi.
- Dönmez, B. (2012). *Personel hizmetleri, öğrenci hizmetleri. Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Yayın.
- MEB. (2003). İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. Resmi Gazete, 25212; 27.08.2003.
- Meşe, Ü. (2009). *İlköğretim okul müdürlerinin karşılaştıkları idari sorunlar (Bahçelievler Örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Oktay, A. (2007). *Eğitime giriş*. Pegem Akademi.
- Özden, Y. (2008). *Eğitimde yeni değerler*. Pegem Akademi.
- Özgüven, İ. (2000). *Çağdaş eğitimde psikolojik danışma ve rehberlik*. PDREM Yayınları.
- Sarıtaş, M. (2007). *Okulda yönetimsel iş ve işlemler. türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Pegem Akademi.
- Şişman, M. ve S. Turan. (2005). *Eğitim ve okul yönetimi. Eğitim ve okul yöneticiliği*. Pegem Akademi.
- Şişman, M. ve Taşdemir, İ. (2008). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Pegem Akademi.
- Taymaz, H. (2007). *Okul yönetimi*. Pegem Akademi.